



VEENDAM[®]
BEWEEGT

Onderdeel van Gemeente Veendam



Sportnota 2021-2026

“Samen brengen we
Veendam in beweging”



Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Samenvatting	5
Aanleiding	9
Terugblik	9
Sportnota 2021-2026	9
1. Sportstimulering	11
1.1 De sportverenigingen	12
1.1.1 Vitale en maatschappelijk actieve sportverenigingen	12
1.1.2 Veilig sportklimaat	13
1.1.3 Gezonde sportomgeving	114
1.2 Ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten	15
1.3 Sporten en bewegen in de openbare ruimte	16
1.4 Bewegingsonderwijs	17
1.5 Sporten en bewegen in het sociaal domein	18
1.5.1 Senioren	19
1.5.2 Mensen met een beperking	20
1.5.3 Kinderen	21
1.6 De beweger centraal in het Athletic Skills Model	21
2. Accommodaties	23
2.1 Binnensportaccommodaties	23
2.1.1 Indoorcentrum	23
2.1.2 Wildervanckhal	23
2.1.3 Gymlokalen	24
2.1.4 Zwembad- en recreatiebad Tropiqua	24
2.2 Kwaliteit en duurzaamheid van sportaccommodaties	26
2.3 Buitensportaccommodaties	27
2.3.1 Sportpark Wildervank	27
2.3.2 Sportpark Bareveld	28
2.3.3 Sportpark Ommelanderswijk/Zuidwending	28
2.3.4 Leer- en Sportpark de Langeleegte	28
2.3 Behoud en onderhoud groene sportvelden	29
2.4 Privatisering accommodaties buitensport	30
3. Topsport en talentontwikkeling	32
4. Sportevenementen	33
4.1 NK jeugd wielrennen 2021	34
4.2 Jaarlijkse evenementen	34
4.3 Stichting Sportpromotie Veendam	34
5. Monitoring en evaluatie	35





Voorwoord

De gemeente Veendam is een ambitieuze gemeente met hart voor de sport. De realisatie van het Leer- en Sportpark de Langeleegte is daar een mooi voorbeeld van, maar ook de modernisering van Zwembad Tropiqua is iets waar we trots op mogen zijn. Het zwembad is mede door deze modernisering een belangrijke toeristische trekpleister geworden voor de hele regio waar jaarlijks tussen de 250.000 en 300.000 bezoekers komen. Daarnaast biedt het ruimte voor 800 zwemleskinderen op jaarbasis.

In de gemeentelijke visie ligt de nadruk op inwoners actief laten meedoen aan de samenleving. Dat er op sportgebied veel mogelijkheden zijn om mee te doen is sinds 2020 inzichtelijk gemaakt voor alle inwoners op het platform www.veendambeweegt.nl. Een helder digitaal platform waar alles te vinden is over sporten en bewegen in onze gemeente. De combinatiefunctionarissen gaan zich onder de noemer "Veendam Beweegt" de komende periode nog meer richten op sport- en beweegstimulering voor specifieke doelgroepen die achter blijven in de samenleving. Om dit te bereiken gaan zij meer de samenwerking zoeken met andere domeinen zoals zorg, onderwijs en welzijn. En gaan we onderzoeken of we de inzet van de combinatiefunctionarissen kunnen uitbreiden door meer gebruik te maken van de Impuls Brede Scholen Sport en Cultuur.



We investeren in sport. Dat doen we omdat sport niet alleen veel plezier geeft, maar ook omdat sport van onschatbare waarde is voor onder andere de gezondheid, de (talent) ontwikkeling en het sociale welbevinden van onze inwoners. Een groot deel van het sportbudget gaat naar de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties, inclusief zwembad Tropiqua. Maar ook voor uitvoering van het subsidiebeleid en sportstimuleringsprojecten zijn aparte posten begroot. Voor de komende periode ligt er een forse bezuinigingsopdracht. We hopen dat de impact voor de sport en sportbeoefening uiteindelijk mee gaan vallen.

De realisatie van het Leer- en Sportpark (LSP) de Langeleegte is in volle gang. Het kunstgrasveld is inmiddels in gebruik genomen en de wielerveden begint vorm te krijgen. Voor de 'vrije ruimtes' op het sportpark liggen de ontwerpen klaar voor twee toegankelijke "Skills Gardens". Skills Gardens zijn openbare bewegingomgevingen die inwoners van alle leeftijden aanzetten tot bewegen, sporten, meedoen, beleven en samen zijn. Een mooie toevoeging voor het LSP en de gemeente. Door multifunctioneel gebruik van het hele park door onderwijs en sportverenigingen worden de sportfaciliteiten maximaal benut. En maken jongeren op laagdrempelige wijze kennis met verschillende takken van sport en vormen van beweging in de openbare ruimte.

De komende zes jaren gaan we samen verder om Veendam in beweging te brengen. Het belooft een boeiende periode te worden met uitdagende ambities.

Henk Jan Schmaal
Wethouder sport

Samenvatting

Behaalde resultaten

- Realisatie Leer- en Sportpark de Langeleegte
- Modernisering Zwembad Tropiqua
- Renovatie Sorghvliethal
- Nieuwbouw gymlokaal de Hoogkamp
- Nieuwbouw dojo aan stadion de Langeleegte
- Vervanging kunstgrasvelden Wildervank
- Upgrading Wildervanckhal
- Deelname aan landelijke stimuleringsregelingen (BOS-impuls, Nationaal Actieplan Sport en Bewegen, Brede Impuls Combinatiefuncties, Lokaal Sportakkoord)
- Bewegestimuleringsprogramma's voor verschillende doelgroepen
- Bevorderingsprogramma zwemvaardigheid (schoolzwemmen, vangnetconstructie)
- Netwerkbijeenkomsten, sportpark overleggen, cursussen en workshopavonden voor sportverenigingen
- Uitvoeren sportsubsidiebeleid
- Beheer en exploitaties sportaccommodaties

Ontwikkelingen

- Vergrijzing
- Toenemende vraag zelfredzaamheid
- Toename overgewicht
- Toename digitalisering en individualisering
- Er wordt minder én eenzijdiger bewogen
- Afname beweegvaardigheid
- Toename kosten jeugdzorg
- Vanaf 2023 verplicht 2 klokuren bewegingsonderwijs basisschool
- Toename van sporten bewegen in openbare ruimte, anders en ongeorganiseerde sport
- Vitaliteit van sportverenigingen onder druk
- Maatschappelijke functie van sportverenigingen steeds belangrijker
- Hogere verwachtingen en kwaliteitseisen sportaccommodaties door gebruikers en sportbonden
- Verduurzaming Sport

Ambities

- Sportverenigingen zijn vitaal en toekomstbestendig
- Het sportklimaat wordt als veilig ervaren
- Sporten en bewegen gebeurt in een gezonde omgeving
- Meer aandacht voor ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporten
- Openbare ruimtes nodigen uit tot bewegen
- Kinderen en jongeren worden vaardiger in bewegen
- Inzet basisonderwijs wekelijks twee uren gymonderwijs door vakleerkracht
- Senioren voelen zich door beweging lichamelijk en mentaal fitter
- Inwoners met een beperking ervaren geen belemmeringen bij deelname aan sport- en beweegactiviteiten
- Door de inzet van sport en bewegen in sociaal domein worden zorgkosten bespaard
- Een optimale (motorische) ontwikkeling door een brede inzet van de ASM methodiek
- Voldoende, veilige, duurzame en kwalitatief goede binnensportaccommodaties
- Tropiqua behoudt de regionale attractieve waarde en de bezoekersaantallen blijven stabiel
- Instandhouding buitensportaccommodaties en bevordering van multifunctioneel gebruik en multisporten
- Behoud van kwalitatief voldoende groene sportvelden
- Adviseren en ondersteunen in toekomstbestendigheid geprivatiseerde clubgebouwen (duurzaamheid en multifunctioneel gebruik)
- Een (sport)klimaat voor een optimale talentontwikkeling
- Veendam sportief op de kaart en inwoners in beweging door aansprekende sportevenementen



Topsport, talentontwikkeling en evenementen

Aanpak

- Stimuleren van veelzijdig bewegen
- Lokale sporttalenten een podium geven
- Samenwerken met onderwijs
- Ondersteunen en stimuleren sportevenementen

Acties

- Aanbieden scholingen ASM
- Plan uitwerken gemeentelijke sportverkiezingen
- Samenwerking met Alfa College uitbouwen en structureel voorzetten
- Evenementensubsidies verstrekken en meedenken over maatschappelijke meerwaarde

Accommodaties

Aanpak

- Meerjarenonderhoudsplanning opstellen en vervangingen uitvoeren
- Bewaken van de kwaliteit en toekomstbestendigheid (duurzaamheid)
- Multifunctioneel gebruik stimuleren

Acties

- Keurmerk Veilig & Schoon en Certificaat sporthallen
- Routekaart verduurzaming sport
- Onderhoud sportvelden volgens

Green Deal

- Samenwerking onderwijs en sportverenigingen bevorderen
- Meedenken in plannen voor multifunctionele accommodaties
- Energiescans verenigingen

Sportstimulering

Aanpak

- Ondersteunen sportverenigingen
- Werken aan een veilig sportklimaat
- Aan de slag met de gezonde sportomgeving
- Ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporten meer betrekken
- Openbare ruimtes inzetten voor sportstimulering
- Meten beweegniveau kinderen en stimuleren motorische ontwikkeling
- Senioren laagdrempelig in beweging
- Voldoende beweegmogelijkheden mensen met beperking
- Onderzoek sport als middel sociaal domein
- ASM methode introduceren

Acties

- Netwerkbijeenkomsten en scholingen
- Periodieke nieuwsbrief en website Veendam Beweegt
- Vertrouwenscontactpersoon en Verklaring Omtrent Gedrag voor vrijwilligers
- Rookvrij, gezonde sportkantines, verantwoord alcoholbeleid
- Totaal beweegaanbod op www.veendambeweegt.nl
- Beweegactiviteiten openbare ruimte en scholingen (ASM)
- Realisatie openbare beweegplekken (2 Skills Gardens LSP)
- Monitoringsinstrument beweegniveau kinderen (MQ Scan) en beweegprogramma's
- Gezond en Fit Ouder worden en beweegkalender senioren
- Sportkennismakingslessen speciaal onderwijs en ondersteuning uniek beweegaanbod
- Jeugdzorgvragen inventariseren en onderzoek naar preventieve programma's
- Scholingen ASM



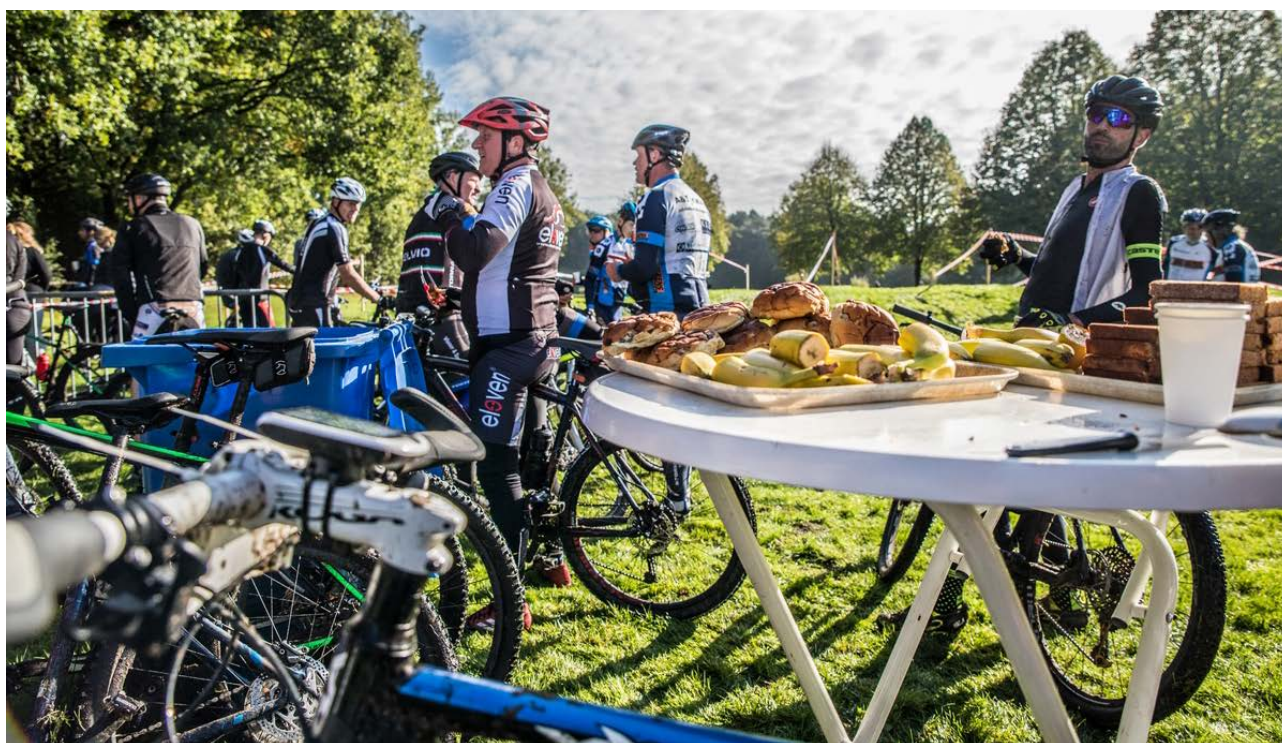
Aanleiding

Deze sportnota is een vervolg op de sportnota “Sport, op waarde geschat” uit 2012. Na 2012 is het beleid uit die sportnota met enkele nuances voortgezet. Tot dusver was er geen concrete vraag en aanleiding om de sportnota te herijken, maar door onder andere de huidige ontwikkelingen in het sociaal domein, de kansen van het leer- en sportpark de Langeleegte en de totstandkoming van het Lokaal Sportakkoord is de tijd daar om de toekomstvisie en bijbehorende ambities opnieuw uit te werken.

Terugblik

Terugkijken naar de drie beleidsdoelen uit de sportnota ‘Sport, op waarde geschat 2008-2012’ kunnen we stellen dat er vanaf 2008 veel gebeurd is. Per doelstelling geven we een aantal voorbeelden.

1. De instandhouding en kwaliteitsbewaking van de bestaande accommodaties
 - Modernisering Zwembad Tropiqua.
 - Bouw gymlokaal de Hoogkamp in Veendam Noord en de dojo (judozaal) aan de Langeleegte.
 - Vervanging twee kunstgrasvelden Wildervank en aanleg kunstgrasveld Langeleegte,
 - Upgrading Wildervanckhal: renovatie kleedkamers, nieuwe vloer en tribune, vervanging sportinventaris.
 - Tweede fase renovatie Sorghvliethal.
2. Het bevorderen van de sportparticipatie via integraal projectmatig beleid
 - Sportstimulerings- en activeringsprogramma’s voor senioren zoals Gezond en Fit Ouder Worden.
 - Sportstimuleringsprogramma’s voor basisschoolleerlingen zoals Kies je Sport, Judo op School, naschools sportaanbod en weerbaarheidstrainingen.
3. Het creëren van een voorwaardenscheppend beleid voor de sportbeoefening
 - Netwerkbijeenkomsten, cursussen en workshopavonden voor sportverenigingen.
 - Vraaggerichte verenigingsondersteuning bijvoorbeeld op het gebied van fondsenwerving.
 - Uitvoeren sportsubsidiebeleid.
 - Beheer en exploitatie van de sportaccommodaties.



Sportnota 2021-2026

In de sportnota 'Samen brengen we Veendam in beweging' staan de ambities voor de periode 2021-2026 beschreven. Voor de totstandkoming van deze nota is gebruik gemaakt van landelijke trends en ontwikkelingen, gesprekken met sportaanbieders en andere belanghebbenden, input vanuit het Lokaal Sportakkoord Veendam en cijfermatige onderbouwing vanuit onder anderen het Mulier Instituut en de GGD Monitors.

Lokaal Sportakkoord

Een Lokaal Sportakkoord is een set van afspraken tussen gemeente, sportaanbieders en maatschappelijke partners. Deze afspraken zijn gemaakt vanuit een gezamenlijke visie en zijn zo concreet mogelijk geformuleerd, zodat het aanzet tot uitvoering.

Het Lokaal Sportakkoord is in het voorjaar van 2020 opgeleverd. Voor de uitvoering van de ambities is van 2020 tot en met 2022 per jaar € 20.000,00 (landelijke subsidie) beschikbaar.

De uitgangspunten van het sportbeleid voor de periode 2021-2026 zijn:

- Behouden van voldoende en kwalitatief goede en toegankelijke sportvoorzieningen evenredig verspreid door de gemeente;
- Ondersteunen van verenigingen en vrijwilligers zodat zij in staat zijn om op eigen kracht de sport aan te bieden aan leden en potentiële leden;
- Stimuleren en ondersteunen van sportevenementen;
- Stimuleren van (inactieve) inwoners om (meer) te gaan bewegen;
- Optimaal benutten van het Leer- en Sportpark de Langeleegte.

De hoofdstukken en paragrafen in deze sportnota hebben een vaste structuur. Per thema (paragraaf) beschrijven we de huidige situatie, vervolgens de ambitie en we concretiseren de ambitie door de bijbehorende acties te benoemen.





1 Sportstimulering

Onze ambitie is een leven lang met plezier sporten en bewegen voor alle inwoners in de gemeente Veendam. Dat is goed voor de fysieke en mentale gezondheid, voor de sociale contacten, voor een zinvolle vrijetijdsbesteding, voor het meedoen in de maatschappij en voor de ontwikkeling van kinderen.

Van de volwassen Veendammers voldoet 56 procent aan de Nederlands Norm Gezond Bewegen. Deze score ligt onder het provinciaal en landelijk gemiddelde van 63 procent. Ook het percentage van 40 procent volwassen Veendammers dat voldoet aan de beweegrichtlijnen ligt ver onder het provinciaal (50 procent) en landelijk gemiddelde (51 procent)¹.

Nederlandse Norm Gezond Bewegen:

Minimaal vijf dagen in de week een half uur of meer matig intensief bewegen.

Beweegrichtlijnen voor volwassenen en ouderen:

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, zoals wandelen en fietsen, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.
- En: voorkom veel stilzitten.

De nieuwe rol van de gemeente in de maatschappelijke ondersteuning, de zorg voor jeugd en de participatie van kwetsbare inwoners (waaronder de groeiende groep ouderen) biedt kansen voor de sport. Sport en bewegen levert een positieve bijdrage aan de participatie en gezondheid van kwetsbare groepen. Om de kracht van sport beter te benutten willen we de samenwerking tussen sport en sectoren als gezondheid, onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en werk en inkomen versterken.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We zorgen voor een variatie in passend en betaalbaar sport- of beweegaanbod.
- We zoeken samenwerking en afstemming met andere sectoren.
- We continueren de financiering van sportstimulering, waaronder de cofinanciering van de 'Brede Regeling Combinatiefunctie' en proberen de inzet waar mogelijk en nodig op creatieve wijze uit te breiden.



¹ GGD Groningen Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016.

Hoe we dat aan gaan pakken is te lezen in de volgende paragrafen:

- De sportverenigingen
- Ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten
- Sporten en bewegen in de openbare ruimte
- Bewegingsonderwijs
- Sporten en bewegen in het sociaal domein
- Het Athletic Skills Model

1.1 De sportverenigingen

Nederland telt ongeveer 30.000 sportverenigingen, waarvan 1.300 in de provincie Groningen en 45 in de gemeente Veendam. Sportverenigingen spelen in de gemeente Veendam een belangrijke rol. Ze brengen inwoners letterlijk in beweging, zorgen voor sociale onderlinge verbondenheid, bieden mogelijkheden voor (talent)ontwikkeling en participatie en leveren zo een grote bijdrage aan een sociale en gezonde gemeente. Gemiddeld is 25 procent van de Nederlandse bevolking aangesloten bij een sportbond. In Veendam ligt dit percentage op 24 procent (in 2019). Mensen met meerdere lidmaatschappen tellen één keer mee. Veendam loopt hierin niet uit de pas. Opvallend is wel dat het percentage kinderen van 0 tot 10 jaar dat lid is van een vereniging achter loopt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Leeftijd	Percentages Veendam	Percentages Landelijk
0 tot 10	15	22
10 tot 25	43	44
25 tot 45	23	22
45 tot 65	21	21
65 en ouder	18	17
Totaal	24	25



De drie sporten met de meeste bondsleden in de gemeente Veendam zijn sportvissen (6,7 procent), voetbal (5,8 procent) en tennis (2,1 procent).

1.1.1 Vitale en maatschappelijk actieve sportverenigingen

Een vitale sportvereniging heeft zijn zaken op orde. Vitale verenigingen hebben een goed functionerend bestuur, werken vanuit een visie, hebben voldoende vrijwilligers, zijn financieel gezond en zorgen voor ledenwerving en -behoud. Slechts 15 procent van de sportverenigingen in noord Nederland is vitaal. Met een landelijk gemiddelde van 25 procent, scoort noord Nederland dus aanzienlijk lager². Door een veranderende maatschappij wordt het voor verenigingen steeds lastiger om vitaal te blijven. De meest genoemde uitdagingen op het gebied van organisatiekracht waar de sportverenigingen in Veendam voor staan zijn:

- het werven en behouden van voldoende vrijwilligers;
- ledenwerving en -behoud;
- het in stand houden van een duurzame en toekomstbestendige accommodatie;
- sponsorwerving.

² Onderzoek sport en bewegen in cijfers 2019.



Naast de organisatiekracht, oftewel de mate waarin verenigingen in staat zijn om de sport aan te bieden aan huidige én toekomstige leden groeit ook de vraag naar de maatschappelijke rol van een sportvereniging. Deze maatschappelijke rol is eigenlijk alleen goed in te vullen als de organisatiekracht op orde is.

Ondanks dat het lastig is voor veel verenigingen om het reguliere sportaanbod te organiseren pakken veel verenigingen (en anders georganiseerde sportaanbieders) een maatschappelijke rol op. Zo organiseert SV Veendam atletiek wekelijks sportaanbod voor inwoners met een beperking, verzorgen verschillende sportverenigingen clinics in het kader van Kies je Sport en organiseert Judoschool Veendam jaarlijks het project Judo op School, een project dat bijdraagt aan de fysieke en sociaal emotionele ontwikkeling van basisschoolleerlingen.

Voor de periode tot en met 2022 kunnen sportverenigingen in het kader van het Lokaal Sportakkoord gebruik maken van vouchers (vanuit NOC*NSF) voor gratis cursussen en scholingen, bedoeld voor zowel voor (potentiele) trainers als voor bestuurders en vrijwilligers.

Ambitie

Alle sportverenigingen hebben de organisatiekracht op orde en zijn waar mogelijk maatschappelijk actief.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We stimuleren dat sportverenigingen onderling meer samenwerken en kennis delen door netwerkbijeenkomsten en gebruikersoverleggen (per accommodatie) te organiseren.
- We denken met sportverenigingen mee op het gebied van maatschappelijke vragen en organisatievraagstukken.
- We blijven sportverenigingen ondersteunen met een exploitatiesubsidie op basis van de beleidsregels sport.
- We zetten combinatiefunctionarissen en studenten van sportopleidingen in om verbindingen tussen sportverenigingen, anders georganiseerde sport en onderwijs te versterken.
- We stimuleren verenigingen om gebruik te maken van de vouchers voor gratis scholingen vanuit het Lokaal Sportakkoord en deel te nemen aan initiatieven ontstaan vanuit het akkoord.
- We informeren verenigingen over relevante ontwikkelingen (bijvoorbeeld cursussen, subsidiemogelijkheden en projecten) via een periodieke digitale nieuwsbrief vanuit het platform Veendam Beweegt.

1.1.2 Veilig sportklimaat

Sporten in een veilige omgeving zou voor iedereen vanzelfsprekend moeten zijn. Een onveilig gevoel in de sport ontstaat lang niet altijd door grensoverschrijdend gedrag tussen trainer en sporter, maar komt ook voor tussen (jeugdige) sporters onderling. In Noord-Nederland voelt 81 procent van de sporters zich veilig tijdens het sporten. Noord Nederland scoort hierin hoger dan het landelijk gemiddelde van 78 procent. Ondanks dat we in het noorden relatief goed scoren zou iedere sporter zich veilig en plezierig moeten voelen in de sport. Sportverenigingen kunnen op redelijk eenvoudige wijze verschillende maatregelen treffen om te werken aan een veilig sportklimaat. Bijvoorbeeld het verplicht stellen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor alle vrijwilligers. Door VOG's te laten overleggen geeft de vereniging aan de leden, ouders van leden en vrijwilligers het signaal af sociale veiligheid belangrijk te vinden en hiervoor haar verantwoordelijkheid te nemen. Sportverenigingen met sportaanbod voor kwetsbare doelgroepen (kinderen, senioren, mensen met een beperking) kunnen gebruik maken van de regeling gratis VOG.

Mocht er toch een situatie ontstaan waardoor leden van de vereniging zich onveilig voelen, dan is het fijn wanneer er een Vertrouwenscontactpersoon (VCP) beschikbaar is. Een vertrouwenscontactpersoon biedt een luisterend oor, geeft raad en kan doorverwijzen naar de juiste hulp wanneer nodig. Om vertrouwenscontactpersoon te worden dien je 'geschikt' te zijn en een cursus te volgen. Niet iedere (kleine) vereniging in onze gemeente kan dit zelf organiseren. Om dit te ondersteunen kunnen combinatiefunctionarissen sport ingezet worden om deze rol voor kleine clubs op te pakken.

Ambitie

Het sportklimaat in de gemeente Veendam wordt door iedereen als veilig ervaren.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We stimuleren en informeren verenigingen om een Verklaring Omtrent Gedrag voor alle vrijwilligers verplicht te stellen.
- We stimuleren verenigingen wanneer mogelijk om zelf een Vertrouwenscontactpersoon (VCP) aan te stellen, onder andere door een cursus in de gemeente Veendam te organiseren.
- De combinatiefunctionarissen sport worden opgeleid tot Vertrouwenscontactpersoon, zodat zij inzetbaar zijn voor (kleinere) verenigingen en verenigingen die het zelf niet kunnen organiseren.

1.1.3 Gezonde sportomgeving

Sporten leidt tot een verbetering van de gezondheid. Een gezonde sportomgeving hoort daarbij! De rijksoverheid heeft een Nationaal Preventieakkoord gesloten met meer dan zeventig verschillende organisaties in Nederland. In dit akkoord staan afspraken met als doel de gezondheid van Nederlanders te verbeteren. Het Preventieakkoord gaat in op drie thema's: roken, alcohol en voeding. Deze thema's vormen samen de grootste oorzaak van ziekte in Nederland. Hoe staat Veendam ervoor als we kijken naar rookgedrag, alcoholgebruik en bewust omgaan met voeding?

Het rookgedrag in Veendam is opvallend. Met 26 procent rokers onder volwassenen stijgen we uit boven het landelijk (21 procent) en provinciaal (24 procent) gemiddelde. Landelijk en regionaal daalt het aantal rokers, in Veendam is er geen zichtbare daling.

Cijfers over het alcoholgebruik in Veendam geven een positiever beeld. Het aantal zware drinkers is sinds 2010 afgenomen van 22 procent naar 9 procent. Het overmatig drinken onder volwassenen is de laatste jaren stabiel gebleven op 17 procent, wat lager is dan het provinciaal gemiddelde. Alcoholgebruik onder jongeren laat deze positieve ontwikkeling nog niet zien. Van de Veendammer jongeren in de vierde klas van het voortgezet onderwijs (VO) heeft in 2017 39 procent recent *binge* gedronken³, twee jaar eerder was dat nog 36 procent. Positief is wel dat dit lager is dan het provinciaal gemiddelde (44 procent) en dat het percentage jongeren in klas 2 in het VO dat recent heeft gedronken, gedaald is van 17 procent in 2015 naar 15 procent in 2017.



Gezonde voeding is één van de factoren die van invloed is op een gezond gewicht en die beïnvloedbaar is. Uit de cijfers blijkt dat 59 procent van de volwassen Veendammers overgewicht heeft. Dit percentage ligt hoger dan het provinciaal (50 procent) en landelijk (49 procent) gemiddelde.

³ Binge drinken is 5 of meer glazen alcohol per gelegenheid.



De leefomgeving van inwoners bepaalt vaak direct of gezond gedrag mogelijk is. De aanwezigheid van gezonde keuzes maakt het makkelijker om gezonde keuzes te maken. Zo kan de fysieke omgeving gezond gedrag stimuleren of juist belemmeren. Een onderdeel van de leefomgeving van veel (jonge) inwoners is de sportvereniging/ -accommodatie. Vanuit het sportbeleid haken we daarom met een gezonde sportomgeving aan bij de drie thema's uit het Preventieakkoord en daarmee ook de vastgestelde Nota Gemeentelijke Gezondheidsbeleid 2021-2026.

Sportverenigingen kunnen concreet een bijdrage leveren door de hele accommodaties rookvrij te maken, aan de slag te gaan met 'de gezonde sportkantine' (waarbij het gaat om de gezonde keuzemogelijkheden) en na te denken over het alcoholbeleid binnen de club. Het is goed om te zien dat sommige verenigingen al zelf het initiatief hebben genomen, zo is het tennispark van TC Veendam rookvrij en heeft v.v. Wildervank een duidelijk vastgesteld alcoholbeleid. Ook voor de binnensportaccommodaties zijn wensen geuit van verenigingen om de entrees van de sporthallen rookvrij te maken.

Ambitie

Sporten en bewegen vindt plaats in een gezonde sportomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen:

- De sportomgeving van alle sporters wordt rookvrij.
- We stimuleren en ondersteunen verenigingen met een eigen kantine en horeca uitbaters op de sportaccommodaties om aan de slag te gaan met een gezonde sportkantine.
- We stimuleren alle verenigingen met eigen kantine om op een gezonde en bewuste manier met alcohol om te gaan. Alle kantinevrijwilligers volgen de e-learning Verantwoord Alcohol Schenken en iedere club beschikt over een vastgesteld alcoholbeleid, waarbij er tijdens jeugdwedstrijden geen alcohol wordt geschonken.

1.2 Ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten

Om (volwassen) inwoners aan het sporten te krijgen moeten we verder kijken dan alleen naar het sporten bij de sportverenigingen. De aantallen sporters, het aantal verschillende sporten en sportaanbieders én de manier van sporten zijn anders dan 20 jaar geleden. Het sportlandschap verandert. De volwassenen die graag sporten doen dat steeds minder vaak bij een vereniging en alleen op momenten dat het hun uitkomt. Deze 'anders' georganiseerde sporters sporten bij een sportschool, via welzijnswerk, informeel in vriendengroepjes of bijvoorbeeld via het werk. De ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport wint aan populariteit. Waar de top 5 (landelijk) meest beoefende sporten jaren geleden voornamelijk gekenmerkt werd door georganiseerde sporten, bestond de top 5 in 2017 al uit individuele en ongeorganiseerde sporten zoals fitness, wandelen, zwemmen, hardlopen en wielrennen. Inwoners die willen beginnen met sporten zijn niet altijd op zoek naar een (traditionele) sportvereniging, maar zoeken ook steeds vaker naar andere vormen van beweging. Het is belangrijk om daarop in te spelen.

Tijdens de bijeenkomsten in het kader van het Lokaal Sportakkoord is een duidelijke behoefte van verenigingen en commerciële aanbieders uitgesproken om in de toekomst meer samen te werken

Ambitie

Meer aandacht voor ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporten in het sportstimuleringsbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen:

- Via www.veendambeweegt.nl geven we een totaaloverzicht van alle sport- en beweegmogelijkheden in de gemeente Veendam, ongeacht organisatievorm.
- Ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporten meer betrekken in sportstimuleringsprojecten en –activiteiten vanuit Veendam Beweegt.
- Anders georganiseerde sportaanbieders, zoals de sportscholen structureel betrekken bij verenigingsbijeenkomsten om onderlinge samenwerking te bevorderen.
- Onderzoeken hoe we de wensen van (potentiële) ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporters beter in kaart kunnen brengen.

1.3 Sporten en bewegen in de openbare ruimte

Naast het traditionele sporten in sporthallen, gymzalen en op sportvelden wordt bewegen in de openbare ruimte (ook wel BIOR) steeds populairder. Trapveldjes, speelplaatsen, fiets- en wandelpaden en natuurterreinen zijn hier voorbeelden van. Voordelen van de openbare ruimte zijn dat deze geen openingstijden kent en voor iedereen toegankelijk is. De populairste beweegactiviteiten bij volwassenen in de openbare ruimte zijn recreatief wandelen en fietsen, hardlopen, mountainbiken en wielrennen. De belangrijkste beweegreden voor volwassenen om te sporten in de openbare ruimte is het gezond en sportief bezig zijn in de buitenlucht⁴.

Ook onder kinderen en jongeren wordt gezocht naar aansprekende beweegmogelijkheden in de openbare ruimte. We zien dat de zogenoemde ‘urban sports’ met een opmars bezig zijn, denk hierbij aan straatvoetbal, BMX-en, free running en skaten. Bij de ontwikkeling van de openbare beweegplekken (Skills Gardens) op het Leer- en Sport Park de Langeleegte zijn jongeren en vertegenwoordigers vanuit ongeorganiseerde sport nadrukkelijk betrokken om invulling te geven aan de urban sports.



De beweegvriendelijkheid van de omgeving is op basis van een aantal deelindicatoren zoals nabijheid van voorzieningen, sport- en speelplekken en routes in beeld gebracht. De gemeente Veendam scoort qua beweegvriendelijkheid van de omgeving met een 2,9 op een schaal van 1 tot 5 bovengemiddeld⁵. Wel zien we op basis van het onderhoud dat een aantal speel- en beweegplekken niet of nauwelijks worden gebruikt. Dus in de toekomst moeten we kritisch blijven kijken naar de locaties en invulling. Recreatiepark Borgerswold was al dé plek voor mooie buitenritten te paard, bootcamplessen en voor hardlopers en mountainbikers. Tijdens de COVID-19 pandemie ontpopte recreatiegebied Borgerswold zich tot een waar sportpark waar ook bijvoorbeeld yoga groepen, beachvolleybal- en basketbaltrainingen plaatsvonden. Het blijven doorontwikkelen van Borgerswold als openbare beweegplek biedt zowel voor de eigen inwoners als toeristische bezoekers mooie kansen om in beweging te komen.

Ambitie

De openbare ruimtes in onze gemeente nodigen uit om in beweging te komen en worden intensief gebruikt.

⁴ Volgens het Nationaal Sportonderzoek van het Mulier Instituut in het najaar 2017.

⁵ Rapportage sport 2018



Wat gaan we daarvoor doen:

- Het totaaloverzicht van alle openbare beweegruidtes wordt gepubliceerd op het platform veendambeweegt.nl.
- We stimuleren het bewegen in de openbare ruimtes door het aanbieden en ondersteunen van activiteiten in de openbare ruimtes.
- We realiseren vanuit de ASM⁶ gedachte in overleg met potentiële gebruikers twee Skills Gardens op Leer- en Sportpark de Langeleegte waar alle doelgroepen uitgedaagd worden om in beweging te komen.
- Bij renovatie, aanleg of vervanging van een speelplek wordt kritisch gekeken op welke wijze we deze plekken interessanter kunnen maken op basis van de ASM gedachte.
- We denken vanuit sport mee in de omgevingsvisie, zodat de beweegvriendelijkheid van de buitenruimte nadrukkelijker aandacht krijgt.
- We onderzoeken de mogelijkheden om een interactieve beweegroute voor verschillende doelgroepen in Borgerswold te creëren.

1.4 Bewegingsonderwijs

Een leven lang sporten en bewegen begint bij de jeugd. Het goed kunnen bewegen is op de langere termijn belangrijk voor het ontwikkelen van een gezonde leefstijl en een gezond gewicht. We zien op dit moment dat het merendeel van de kinderen en jongeren te weinig beweegt, minder vaardig wordt in bewegen en het percentage kinderen met overgewicht toeneemt.

Slechts 16 procent van de jongeren in klas 2 en 4 in de gemeente Veendam voldoet aan de beweegrichtlijnen. Het provinciaal gemiddelde ligt op 18 procent. 24 procent van de kinderen in het basisonderwijs in Veendam heeft al te kampen met overgewicht, waarbij tussen groep 2 en 7 een flinke stijging te zien is. De vakleerkrachten bewegingsonderwijs in de gemeente constateren in algemene zin een duidelijke achteruitgang van de beweegvaardigheid ten opzichte van jaren geleden. In de afgelopen jaren is de motorische vaardigheid van basisschoolkinderen niet gemeten en gemonitord.

Buitenspelen en bewegen is tegenwoordig minder vanzelfsprekend in het dagelijks leven van kinderen. Andere vormen van tijdsbesteding zoals gamen en smartphone gebruik wint aan populariteit. Het bewegingsonderwijs bereikt alle kinderen, want alle kinderen gaan naar school. Vakleerkrachten in het onderwijs leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de motorische basisvaardigheden van kinderen. Het onderwijs is zelf verantwoordelijk voor de invulling van de lessen en maakt daarin eigen keuzes. Op de meeste basisscholen in Veendam wordt in de huidige situatie gemiddeld één lesuur gegeven door een groepsleerkracht en één lesuur door een vakleerkracht.



In 2020 is echter een wet aangenomen waarin staat dat het geven van minimaal twee uur bewegingsonderwijs vanaf 2023 als deugdelijkheidseis wordt opgenomen voor het primair onderwijs. Hiermee moet een steviger fundament komen voor voldoende en goed bewegingsonderwijs voor alle kinderen. De gemeente moedigt de inzet van vakleerkrachten in het primair bewegingsonderwijs aan en zorgt voor voldoende en goede accommodaties om de lessen te kunnen verzorgen. Daarnaast is het zwemonderwijs voor de groepen 5 en 6 een vast onderdeel in het lesprogramma van basisscholen in de gemeen-

⁶ De ASM gedachte wordt uitgebreid toegelicht in 1.6.

te Veendam. Hierdoor wordt de zwemvaardigheid bijgehouden (veiligheid!) en is het de intentie dat alle kinderen de basisschool met minimaal zwemdiploma A verlaten.

Om de beweegvaardigheden van kinderen te kunnen verbeteren is het krijgen van inzicht in niveau en ontwikkeling van belang. Naast de traditionele waarneming van de vakleerkrachten gaan we in samenwerking met het (vak)onderwijs werken met een meetmethode, waardoor het niveau en de ontwikkeling in kaart gebracht wordt. Deze resultaten kunnen gebruikt worden om specifieke interventies in te zetten om kinderen motorisch bij te spijkeren en om de talenten van kinderen juist verder door te ontwikkelen.

Ambitie

Kinderen en jongeren zijn vaardiger in bewegen en het percentage kinderen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen neemt toe.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We stimuleren alle basisscholen om minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs aan te bieden aan alle groepen verzorgd door een vakleerkracht.
- In samenwerking met vakleerkrachten in het basisonderwijs gaan we het beweegniveau en de motorische ontwikkeling van kinderen in kaart brengen.
- Op basis van deze gegevens gaan we specifieke beweegprogramma's opzetten voor basisschool kinderen.
- Vanuit het oogpunt zwemvaardigheid en -veiligheid van de jeugd blijft het verzorgen van schoolzwemmen binnen het bewegingsonderwijs een prioriteit, zodat alle kinderen de basisschool verlaten met minimaal zwemdiploma A.
- We organiseren sportstimuleringsprojecten in samenwerking met het onderwijs en de sportaanbieders, zowel onder schooltijd als naschools.

1.5 Sporten en bewegen in het sociaal domein

Het centraal stellen van de leefwereld van inwoners wordt in het lokale beleid het sociaal domein genoemd. Door de decentralisatie in het sociaal domein zijn taken van de Rijksoverheid verplaatst naar de gemeente. Gemeenten zijn daardoor sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Onder andere doordat de zorg dichterbij de inwoner is gekomen, wordt er meer zorg afgenomen met als gevolg hoogoplopende zorgkosten voor de gemeente. Sinds de decentralisaties in het sociaal domein is de aandacht voor de inzet van sport en bewegen als middel toegenomen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat bewegen positieve effecten heeft op de gezondheid en de participatiegraad van inwoners. Binnen de gemeente Veendam is veel interesse voor het beter benutten van de meerwaarde van sport en bewegen in het sociaal domein. De uitdaging



om via laagdrempelige beweegprogramma's en -methodieken de gezonde leefstijl, motorische vaardigheden, participatie en de weerbaarheid van (kwetsbare) inwoners te versterken en zo tweedelijnszorg en ondersteuning te voorkomen spreekt aan. Wanneer we kijken naar kwetsbare inwoners richten we ons op doelgroepen die in meer of mindere mate afhankelijk zijn van anderen, oftewel minder zelfredzaam zijn.



1.5.1 Senioren

Onder senioren verstaan we alle inwoners vanaf 65 jaar. In Nederland worden we steeds ouder. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt ook de behoefte aan zorg toe. Dit gegeven, in combinatie met de nadrukkelijke wens om langer maatschappelijk actief en betrokken te blijven, maakt dat gezond ouder worden steeds belangrijker wordt. Regelmatige lichamelijke training speelt een belangrijke rol wanneer het gaat om het verhogen van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke deelname van senioren. Voldoende beweging is belangrijk voor zowel de lichamelijke fitheid als de mentale gezondheid. Wat betekent nu voldoende beweging voor senioren? Speciaal voor de doelgroep senioren is landelijk de volgende beweegrichtlijn opgesteld.



Bijna 23 procent van de inwoners in de gemeente Veendam is 65 jaar of ouder. In de gemeente Veendam voldoet 31 procent van de 65-plussers aan de beweegrichtlijnen. Landelijk ligt dit percentage op 37 procent. Wel zien we dat er in Veendam relatief veel senioren lid zijn van een vereniging. Toch blijft de wekelijkse sportdeelname achter. In de gemeente Veendam is een breed sport- en beweegaanbod specifiek voor senioren. Er bestaat zelf een senioren sportvereniging SV Veendam, gymnastiek. Mede door het project 'Gezond en Fit ouder worden'⁷ heeft deze vereniging inmiddels 150 leden. Landelijk zien we dat de sporten fitness/conditie, zwemmen, fietsen, tennis, wandelen en golf populair zijn onder ouderen.

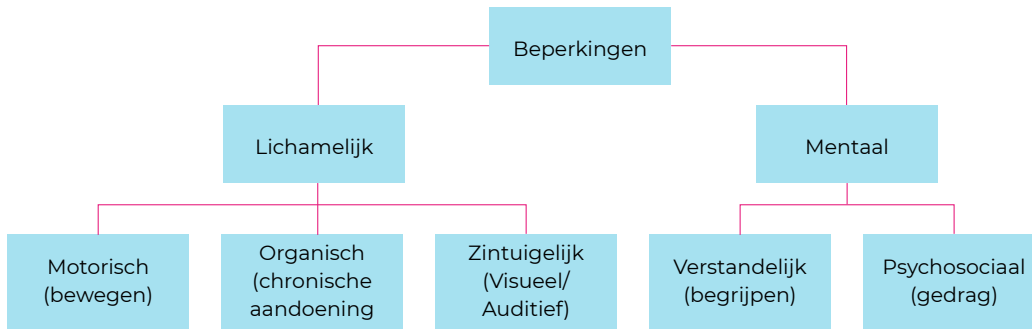
Ambitie

Het percentage senioren in de gemeente Veendam dat voldoet aan de beweegrichtlijnen neemt toe en senioren voelen zich door (meer) beweging lichamelijk en mentaal fitter.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We organiseren projecten 'Gezond en Fit ouder worden' bestaande uit fittesten en beweegprogramma's om ouderen te stimuleren om structureel in beweging te komen en te blijven.
- We organiseren maandelijks laagdrempelige beweegactiviteiten en -programma's waardoor senioren elkaar ontmoeten, samen actief bezig zijn en (inactieve) senioren uitgenodigd worden om kennis te maken met verschillende vormen van bewegen.
- In samenwerking met lokale sportaanbieders ontwikkelen we structureel sport- en beweegaanbod geschikt voor senioren.

⁷ Bestaande uit een fitheidstest en een vervolgprogramma van 10 weken.



Afbeelding: soorten beperkingen (bron (on)beperkt sportief 2013).

1.5.2 Mensen met een beperking

In de gemeente Veendam vinden we het belangrijk dat iedereen met plezier mee kan doen met sport en bewegen. Voor mensen met een beperking is dit niet altijd vanzelfsprekend. In Nederland heeft ongeveer 1 op de 10 inwoners een matige tot ernstige beperking. Beperkingen kunnen lichamelijk of mentaal zijn. In de onderstaande afbeelding zijn verschillende soorten beperkingen weergegeven.

Belemmeringen waar mensen met een beperking tegenaan kunnen lopen zijn onder andere vervoer van en naar de sportlocatie, toegankelijkheid van de locatie, minder keuze mogelijkheden, afhankelijkheid van de sociale omgeving, gebrek aan kennis bij de sportaanbieder. In Veendam bestaat een redelijk gevarieerd aanbod specifiek voor inwoners met een beperking ook wel Uniek Sportaanbod genoemd. Denk bijvoorbeeld aan de Vereniging Aangepast Sporten (V.A.S.). V.A.S. Veendam biedt sportactiviteiten aan voor mensen met een lichamelijke en/of zintuigelijke beperking, een chronische aandoening en voor (ex-) hartpatiënten. Mensen met een verstandelijke beperking kunnen bijvoorbeeld zwemmen bij Stichting de Brug of atletiektrainingen volgen bij SV Veendam atletiek. Het volledige aanbod Uniek Sporten is terug te vinden op het regionale platform Uniek Sporten en via de website van Veendam Beweegt.

Vanuit het Sportakkoord Veendam zijn vanuit de ambitie ‘inclusief sporten en bewegen’ initiatieven ontstaan om het aanbod Uniek Sporten verder uit te breiden en meer verbindingen te leggen tussen de zorg- en sportaanbieders. Om mensen met een beperking al op jonge leeftijd kennis te laten maken met sport en bewegen worden kennismakingsprogramma’s in het speciaal onderwijs georganiseerd.

Ambitie

Inwoners met een beperking ervaren geen belemmeringen om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We organiseren netwerkbijeenkomsten voor alle partijen die te maken hebben met deze doelgroep.
- We ondersteunen verenigingen die aan de slag willen met (nieuw) uniek sport- en beweegaanbod.
- In samenwerking met Kindcentrum Westerwinde, de Margaretha Hardenbergschool en lokale aanbieders organiseren we laagdrempelige sportkennismakingslessen.





1.5.3 Kinderen

Bij het invoeren van de Jeugdwet lag de prioriteit van de gemeente eerst vooral bij alle nieuwe verantwoordelijkheden. Inmiddels komt er steeds meer aandacht voor preventieve en lichte jeugdhulp om zwaardere zorg en hogere kosten te voorkomen. Wanneer sport op de juiste manier wordt ingezet kan dit een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen en het terugdringen van de zorgkosten. Op basis van de huidige zorgvragen kan in overleg met het onderwijs en het (school)maatschappelijk werk bekeken worden welke preventieve programma's en interventies van meerwaarde kunnen zijn. Naast de twee uren bewegingsonderwijs van een vakleerkracht. Voorbeelden zijn: weerbaarheidscursussen, mindfulness lessen, agressieregulatie, enzovoort. Met de mogelijkheden van de landelijke regeling de 'Brede Impuls Combinatiefuncties' kan de inzet van de combinatiefunctionaris hiervoor mogelijk worden uitgebreid. De combinatiefunctionaris en/of brede vakleerkracht kan een actieve rol vervullen in het aanbieden en begeleiden van de gekozen programma's.



Ambitie

Sport wordt ingezet als middel om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van kinderen, waardoor hogere zorgkosten bespaard worden.

Wat gaan we daarvoor doen:

- Inventariseren in het onderwijs welke (lichtere) zorgvragen spelen en onderzoeken welke preventieve programma's hierop aansluiten.
- Onderzoeken of we de inzet van de regeling de 'Brede Impuls Combinatiefuncties' in Veendam kunnen uitbreiden en beter kunnen benutten om invulling te kunnen geven aan passende interventies..

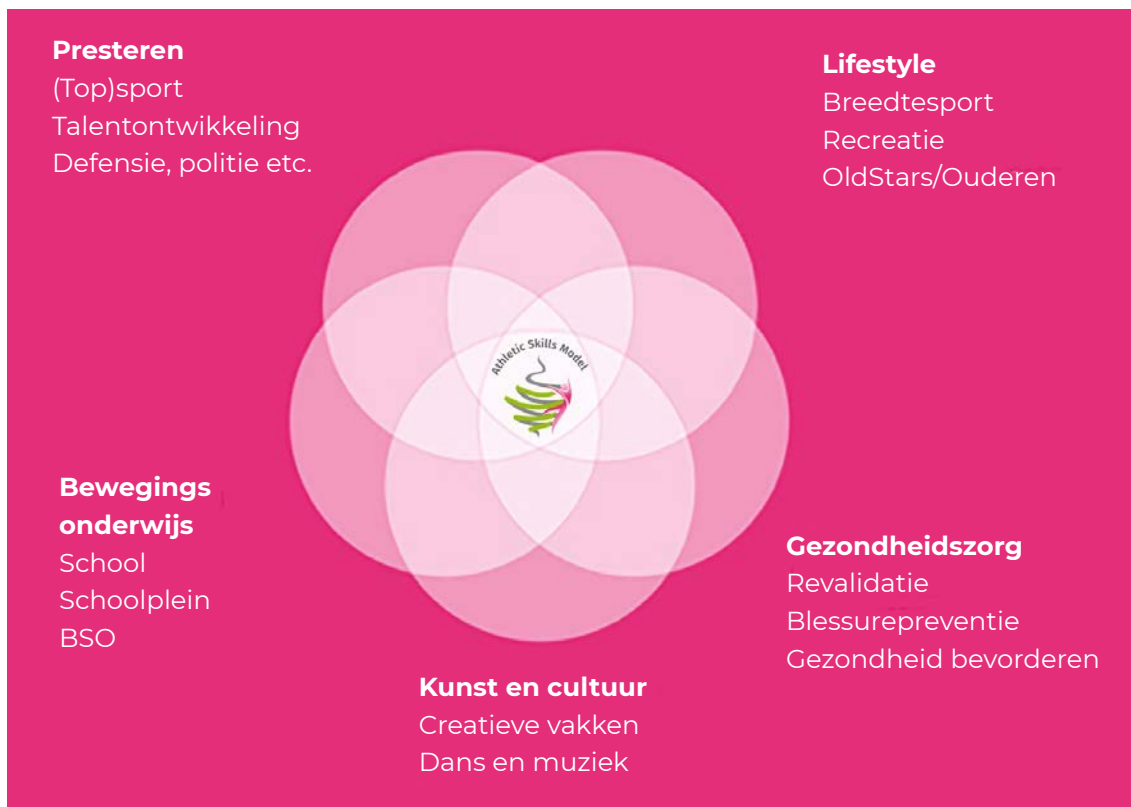
1.6 De beweger centraal in het Athletic Skills Model

Een leven lang met plezier bewegen voor alle inwoners is onze ambitie. Om de verschillende domeinen en doelgroepen die we in de voorgaande alinea's besproken hebben met elkaar te verbinden en samenwerkingen tussen de verschillende partijen te bevorderen maken we in Veendam gebruik van het Athletic Skills Model. De optimale ontwikkeling van iedere beweger/inwoner vindt plaats als alle partijen (sport, onderwijs, zorg, enzovoort) vanuit een zelfde visie (samen)werken waarin 'de beweger' centraal wordt gesteld.

Athletic Skills Model

"Het ASM is een praktisch en wetenschappelijk onderbouwd talentontwikkelingsmodel voor de topsport, de breedtesport en ongeorganiseerde sport, het bewegingsonderwijs, de gezondheidszorg en de sector kunst en cultuur. De optimale ontwikkeling vindt plaats als alle partijen vanuit eenzelfde, gefundeerde visie werken, met de beweger centraal. Deze nieuwe manier van denken over bewegen is de basis van kwalitatieve beweegprogramma's, met minder blessures en uitval. Variatie en plezier vormen de basis voor een leven lang gezond bewegen."





Veelzijdig bewegen is belangrijk voor de fitheid, vitaliteit en gezondheid en is de basis voor een leven lang plezier in bewegen. Het ASM maakt hiervoor gebruik van de 'Schijf van 10', bestaande uit de tien grondvormen van bewegen:

1. Balanceren en vallen;
2. Stoeien en vechten;
3. Gaan en lopen;
4. Springen en landen;
5. Rollen, duikelen en draaien;
6. Gooien, vangen; slaan en mikken,
7. Trappen, schieten en mikken;
8. Klimmen en klauteren;
9. Zwaaien en slingeren;
10. Bewegen op – en maken van muziek.

Om de ASM methodiek op de juiste wijze toe te kunnen passen zijn in 2020 trainingen en opleidingen aangeboden in Veendam aan een breed gezelschap van onder anderen clubtrainers, sportinstructeurs, vakleerkrachten basis- en voortgezet onderwijs, fysiotherapeuten en jongerenwerkers. Vanuit dit netwerk van opgeleide ASM-instructeurs kunnen we verder bouwen in de toekomst.

Ambitie

De beweging in Veendam wordt centraal gesteld door de inzet van de ASM methode, waardoor de optimale ontwikkeling van iedere inwoner plaats vindt.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We organiseren terugkombijeenkomst voor de opgeleide ASM-instructeurs.
- We organiseren opnieuw opleidingen, zodat ook nieuwe geïnteresseerden geschoold kunnen worden tot ASM-instructeur.
- We blijven het concept promoten vanuit het platform Veendam beweegt.
- We gebruiken de ASM filosofie voor de (her)inrichting van beweeglocaties.



2 Accommodaties

De gemeente Veendam scoort als eerder aangegeven qua beweegvriendelijkheid van de omgeving met een 2,9 op een schaal van 1 tot 5 bovengemiddeld. In dezelfde lijn zijn er in Veendam voldoende binnen- en buitensportaccommodaties, die voorzien in de behoefte om te sporten en bewegen voor jong en oud.

2.1 Binnensportaccommodaties

De binnensportaccommodaties in Veendam bestaan uit diverse sporthallen, een viertal gymzalen en zwembad Tropiqua. De sporthallen en gymzalen worden overdag hoofdzakelijk gebruikt door het basisonderwijs en het voorgezet onderwijs. In de avonden en weekenden worden de accommodaties verhuurd aan sportverenigingen. De gemeente draagt zorg voor het aanbieden van kwantitatief voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties.



Ondanks dat de hallen tijdens de aantrekkelijke momenten volledig bezet zijn, beschikken we door een strakke planning nog over voldoende capaciteit. Vanaf 2023 kan het noodzakelijk zijn om de capaciteit voor het onderwijs uit te breiden. Vanaf dat moment wordt het verplicht om in het basisonderwijs twee klokuren per groep per week bewegingsonderwijs te geven. Op dit moment is dit nu nog vaak 1,5 uur.

2.1.1 Indoorcentrum

Het Indoorcentrum bestaat uit de Sorgvliethal, de Parkstadhal en kantine met een uitbater van de horeca. De Parkstadhal (28x44 meter) is specifiek ingericht voor bewegingsonderwijs van basisscholen. Daarnaast wordt de Parkstadhal gebruikt door diverse sportverenigingen.

De Sorgvliethal (66x40 meter) is mede door de multifunctionele vloer zowel voor sport als voor evenementen te gebruiken. Het beheer en exploitatie van het Indoorcentrum wordt in eigen beheer uitgevoerd. Op dit moment is de Sorghvliethal opdeelbaar door een scheidingswand in twee delen en beperkt ingericht voor onderwijsgebruik. Wanneer extra capaciteit voor het onderwijs noodzakelijk wordt, kunnen aanpassingen aan de Sorghvliethal onderzocht worden. Denk aan, een extra scheidingswand, extra kleedkamers en onderwijsinrichting.

2.1.2 Wildervanckhal

De Wildervanckhal (43.5x25 meter) onderscheidt zich in Veendam, maar ook in de regio door een kenmerkende houten vloer die in 2020 na 43 jaar geheel vernieuwd is. Een houten vloer heeft een lange levensduur (ongeveer 40 jaar) en is geliefd bij balsporten zoals basketbal en handbal. Sporten op een houten vloer is minder belastend en minder blessuregevoelig. Door dit type sportvloer kunnen aansprekende evenementen naar Veendam gehaald worden. Een bekend evenement is de jaarlijkse Donar wedstrijd georganiseerd door basketbalvereniging Aquila. De verwachting is verder dat de Wildervanckhal één van de drie noordelijke locaties zal worden voor het EK zaalvoetbal van 2022.



2.1.3 Gymlokalen

De vier gymzalen in de gemeente Veendam zijn Gymzaal Lauwers, Gymzaal Straat Soenda, gymzaal de Hoogkamp en gymzaal Ommelanderswijk. Zoals aangegeven voorzien deze gymzalen primair in de behoefte van bewegingsonderwijs voor basisscholen overdag. In de avonden worden de gymzalen tevens aan sportverenigingen verhuurd.

Ambitie:

We zorgen voor voldoende, kwalitatief goede binnensportaccommodaties die door multifunctioneel gebruik optimaal verhuurd worden.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We blijven uitvoering geven aan de meerjarenonderhoudsplanung, waaronder de geplande vervangingsinvesteringen.
- Door gebruikers overleggen met verenigingen spelen we in op wensen en behoeftes en zorgen we voor optimale planningen.
- De aanpassingen in de Sorghvliethal onderzoeken om extra capaciteit voor het bewegingsonderwijs te creëren.

2.1.4 Zwembad- en recreatiebad Tropiqua

Zwem- en recreatiebad Tropiqua is onderdeel van de gemeente Veendam. De exploitatie wordt volledig uitgevoerd door de gemeente zelf. Tropiqua beschikt over een wedstrijdbad, een subtropisch recreatiebad met verschillende interactieve elementen, een peuterbad met verschillende interactieve elementen, een buitenbad met zonneweide, een sauna, een wildwaterkreek, twee interactieve glijbanen (60 en 43 meter), massagestralen, twee bubbelbaden, vier stoombaden, zeven whirlpools en een restaurant. De nadere uitwerking van het beleid van het zwembad wordt afzonderlijk omschreven in de herijking van de vorige nota van het zwembad "Glashelder water".

Missie Tropiqua

"Tropiqua streeft ernaar om een belangrijke, maatschappelijke functie in te nemen, door een zo breed mogelijk publiek in de gelegenheid te stellen om te kunnen zwemmen. Dit in samenhang met maatschappelijk aanvaardbare tarieven, oog voor veiligheid, optimale programmering voor doelgroepen, ondersteuning van verenigingen en verbetering van de zwemvaardigheid door middel van school- en leswemmen".

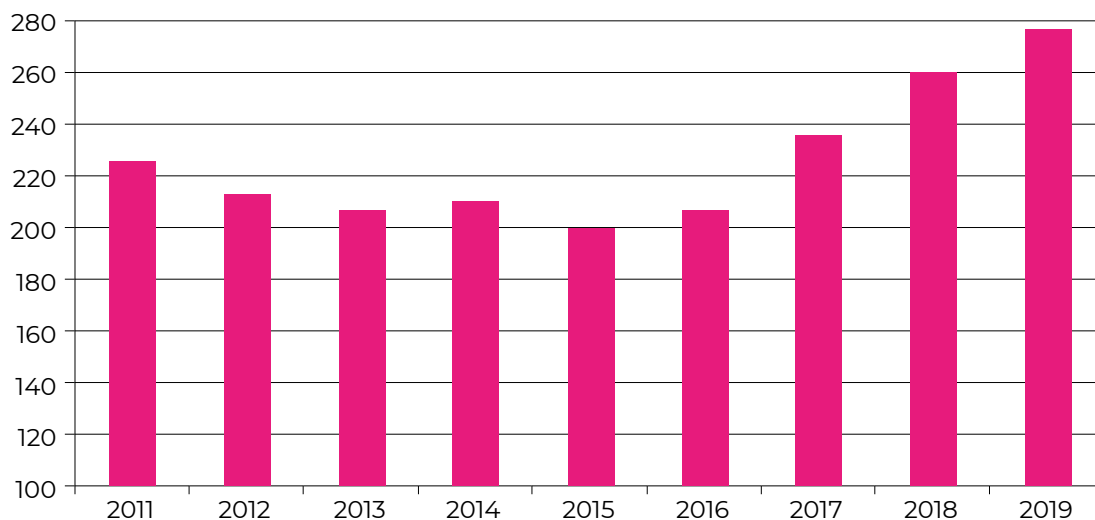


Het zwembad opereert binnen het volgende (sportieve) beleidskader:

1. Stimuleren van sport & bewegen;
2. Voldoende kwalitatieve sport- en vrijetijdsvoorzieningen;
3. Wij maken het behalen van een zwemdiploma mogelijk. Door middel van het schoolzwemmen werken scholen en gemeenten mee om kinderen in groep 5 en 6 te voorzien van minimaal een zwemdiploma A;
4. Vanuit het oogpunt van zwemveiligheid en bewegingsstimulering legt de gemeente prioriteit bij het elementair zwemmen of het leswemmen. Het streven is dat alle basisschoolkinderen in groep 8 tenminste beschikken over het zwemdiploma A;



Grafiek bezoekersaantallen x 1.000



5. Naast de elementaire zwemlessen is er een aantal groepen waarvoor in het zwembad voldoende ruimte moet zijn om te sporten, te bewegen en te recreëren: deze groepen zijn: zwemverenigingen, doelgroepzwemmen en recreatiefzwemmen.
6. Passend binnen het beleidskader en het bedrijfsplan ontwikkelt de bedrijfsleider nieuwe activiteiten;
7. Nieuw op te zetten activiteiten worden zoveel mogelijk opgezet binnen de bestaande exploitatie van het zwembad en worden gemonitord op aantal deelnemers, bezetting en effect op de exploitatie.

Modernisering Tropiqua

In 2018-2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de modernisering van Tropiqua. Doelstelling was het continueren en het uitbreiden van de regiofunctie. De modernisering is vooral gericht op recreatieve bezoekers. De modernisering is op vier vlakken uitgevoerd om te voldoen aan de wensen van bezoekers, de concurrentie een stap voor te blijven, toekomstbestendig te zijn en om meer bezoekers te trekken. Deze vier vlakken zijn:

1. Het aanzicht is aantrekkelijker gemaakt, waardoor de tropische beleving van de bezoekers wordt vergroot.
2. Er zijn interactieve speelelementen toegevoegd.
3. Aan de glijbanen zijn interactieve elementen toegevoegd.
4. Het buitenterrein is aantrekkelijker gemaakt door nieuwe speelelementen.



Op het gebied van Marketing en PR is er in 2019 een nieuwe website van Tropiqua gelanceerd. Deze website ligt geheel in lijn met de gemoderniseerde stijl van Tropiqua. Om het merk Tropiqua een extra dimensie te geven zijn we in 2019 tevens gestart met onze mascotte Tropie. Vooral voor kinderen die zwemles volgen of die recreatief komen zwemmen heeft Tropie een grote aantrekkingskracht.

Resultaten modernisering

In 2019 resulteerde de modernisering in een stijging van de bezoekersaantallen en daarmee ook in de gerealiseerde omzet. Om een beeld te geven: In 2016 bezochten 206.000 bezoekers Tropiqua, in 2019 waren dat er 277.000. Deze stijging is vooral terug te zien in het aantal recreatieve bezoekers. Als gevolg hiervan was er een exploitatieoverschot van €300.000 gerealiseerd in 2019. Een teken van de effecten van de modernisering en tevens een bevestiging van de grote aantrekkingskracht van zwembad Tropiqua in de regio. Inmiddels ligt de piekbelasting in de weekenden en vakanties al dermate hoog, dat we qua capaciteit weinig groeimogelijkheden meer zien in de huidige accommodatie.

Ambitie:

Tropiqua behoudt de attractieve regionale waarde en de bezoekersaantallen blijven stabiel.

Wat gaan we daarvoor doen:

- We blijven uitvoering geven aan de meerjarenonderhoudsplanning, waaronder de geplande vervangingsinvesteringen.
- We bewaken de kwaliteit door te blijven werken op basis van het Keurmerk Veilig & Schoon in Tropiqua.

2.2 Kwaliteit en duurzaamheid van sportaccommodaties

De kwaliteit van de sportaccommodaties wordt steeds belangrijker. De kwaliteitseisen van gebruikers worden hoger en veiligheidsnormen en -eisen worden strenger. Om de kwaliteit te borgen en informatie te centraliseren, up-to-date te houden en regelmatig te laten toetsen heeft zwembad Tropiqua in 2018 het Keurmerk Veilig & Schoon behaald. Ook voor de sporthallen bestaat een soortgelijk certificaat. Hier willen we de komende jaren op gaan inzetten. Daarnaast is duurzaamheid in de sport een steeds actueler onderwerp. We willen inzetten op de routekaart verduurzaming sport.

**Keurmerk Veilig & Schoon Tropiqua**

In 2018 is het Keurmerk Veilig & Schoon behaald door Tropiqua. Het Keurmerk Veilig & Schoon betekent een kwaliteitsslag en omvat alle wettelijke kaders die voor zwembaden van toepassing zijn. Naast alle wettelijke kaders stelt het Keurmerk diverse aanvullende eisen. De Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (WHVBZ), waterleidingwetgeving en legionella preventie, ARBO, HACCP, wet Milieubeheer, roestvrijstaal in zwembaden, gebruiksvergunning en besluit Attractie- en Speeltoestellen, een toezichtplan en een werkend schoonmaakplan zijn voorbeelden. Het

Keurmerk Veilig & Schoon leidt tot versterking van de belangrijke maatschappelijke functie van zwembaden. Het Keurmerk is een, door de zwembadbranche ingestelde regeling. Tropiqua gaat met het Keurmerk Veilig & Schoon verder dan de wettelijke basis waaraan een zwemgelegenheid zou moeten voldoen.

Certificaat sporthallen

In het verlengde van het Keurmerk Veilig & Schoon gaan we de komende jaren inzetten op het behalen van het Certificaat Sporthallen. Het certificaat geeft aan dat de sporthallen aan een bepaald kwaliteitsniveau voldoen. Het zorgt voor een bepaalde structuur qua processen en informatievoorziening. Het certificaat is een initiatief van de Vereniging Sport en Gemeenten. Alle zwembaden en nu ook de sporthallen in Nederland dienen te voldoen aan gestelde wet- en regelgeving. Met het Certificaat Sporthallen geven we gehoor aan wensen en eisen die worden gesteld aan sporthallen. Het certificaat betekent een kwaliteitsslag en omvat verschillende wettelijke kaders die voor sporthallen van toepassing zijn. Met het behalen van het Certificaat Sporthallen kan de gemeente Veendam aantonen dat de bedrijfsprocessen ten aanzien van hygiëne en veiligheid goed zijn geregeld en goed worden uitgevoerd door de medewerkers.



Routekaart verduurzaming sport

Duurzaamheid in de sport is thema dat steeds actueler wordt en waar we ook in Veendam mee aan de slag moeten. Op 23 januari 2020 is de Routekaart Verduurzaming Sport ondertekend door het ministerie van VWS, NOC*NSF, VSG, de provincies en het platform ondernemende sportaanbieders. Hierin staat hoe de sportsector de ambities uit het klimaatakkoord in de praktijk zal gaan brengen. De Routekaart voorziet niet alleen in een mogelijk antwoord voor de CO2 reductie doelstellingen, maar pakt verduurzaming in de sportsector breder op: een duurzame en betaalbare sportomgeving gaat ook over hergebruik van materialen en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen.

Vrijwel iedereen weet zo langzamerhand dat het oneindig gebruik van nieuwe materialen niet haalbaar is in onze maatschappij. Als we steeds nieuwe producten aanschaffen, gebruiken en weggooien, heeft dat natuurlijk negatieve gevolgen voor de aarde. Er is een noodzaak tot verantwoord omgaan met het materiaal dat we in de sport gebruiken, voor bouw van accommodaties en velden tot de pillonen en kantinestoelen die we gebruiken.

Het nieuwe uitgangspunt is dat we producten en materialen gebruiken die na gebruik kunnen worden gedemonteerd en hergebruikt kunnen worden. Oftewel: de producten van nu zijn de grondstoffen voor later. Zo helpen we het afvalprobleem op te lossen en verkleinen we de CO2 voetafdruk van de sportsector. Circulariteit is daar de term voor.

Ambitie

De binnensportaccommodaties voldoen aan alle gestelde kwaliteits- en veiligheidseisen en voldoen tijdig aan alle wettelijke duurzaamheidseisen.

Wat gaan we daar voor doen:

- We zorgen voor het behoud van het Keurmerk Veilig & Schoon in Tropiqua, door alle informatie en werkprocessen goed bij te houden.
- We zetten in op het behalen van het Certificaat Sporthallen.
- We zorgen er in samenwerking met collega-afdelingen voor dat we de 'Routekaart Verduurzaming Sport' in Veendam gaan volgen, zodat we tijdig voldoen aan alle wettelijke eisen die gesteld worden aan duurzaamheid
- We houden bij het verduurzamen rekening met de geplande reguliere investeringen uit de meerjarenonderhoudsplanning en de technische levensduur van de accommodaties.

2.3 Buitensportaccommodaties

Onder buitensportaccommodaties verstaan we sportparken, waar buitensportverenigingen in de praktijk hoofdgebruiker zijn. De gemeente draagt zorg voor het aanbieden van kwantitatief voldoende en kwalitatief goed onderhouden sportparken voor zowel georganiseerde als ongeorganiseerde sportbeoefening. Er zijn in de gemeente Veendam twee grote sportparken (Langeleegte Leer- Sportpark en Wildervank) en twee kleine sportparken in Bareveld en Ommelandervijk/ Zuidwending.

2.3.1 Sportpark Wildervank

Sportpark Wildervank is een sportpark dat bestaat uit 3 natuurgrasvelden en 2 kunstgrasvelden, een atletiekbahn en 5 tennisbanen die geprivatiseerd zijn. De vaste gebruikers zijn VV Wildervank, SV Veendam, atletiek, Scheidsrechtersvereniging Veenkoloniën & Oldambt en SV Clia's, afdeling tennis.

2.3.2 Sportpark Bareveld

Sportpark Bareveld bestaat uit 2 voetbalvelden en 1 oefenhoek. Het is de thuisbasis van voetbalvereniging Bareveld.

2.3.3 Sportpark Ommelandervijk/Zuidwending

Sportpark Ommelandervijk/Zuidwending bestaat uit 2 voetbalvelden. Het is de thuisbasis van voetbalvereniging D.W.Z.

2.3.4 Leer- en Sportpark de Langeleegte

In mei 2016 heeft de gemeenteraad van Veendam ingestemd met de realisatie van een Leer- en Sportpark in op sportcomplex de Langeleegte. Een compleet leer- en sportpark waarbij het sportpark de Langeleegte wordt her ontwikkeld. Het gehele sportpark bestaat na afronding van het de werkzaamheden in 2021 uit 1 wielerved, 2 Skills Gardens (multifunctionele beweegpleinen conform het ASM model) 1 kunstgrasveld, 1 hybride veld, 4 natuurgrasvelden, 2 oefenvelden, 2 kunstgras hockeyvelden, 11 tennisbanen en 2 padelbanen (beide geprivatiseerd), 1 honk-/softbalveld, 1 softbalveld en een 18 holes golfbaan (geprivatiseerd).

De kracht van leren en sporten

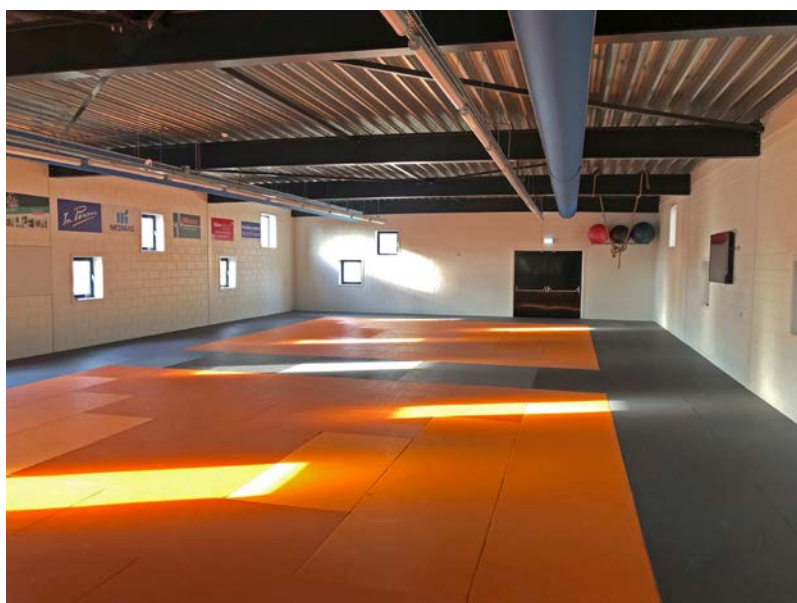
De kracht van leren en sporten moet tot uiting komen op het nieuwe Leer- en Sportpark de Langeleegte. Door sporten en leren op locatie te combineren wordt multifunctioneel gebruik van sportfaciliteiten gestimuleerd, komen jongeren op een laagdrempelige manier in contact met sporten en bewegen en wordt talent gestimuleerd. Door de inzet van het Athletic Skills Model en het gebruik van twee Skills Gardens die vanuit dezelfde beweegfilosofie zijn opgebouwd komt de verbinding tot stand tussen sport en onderwijs.

Multifunctioneel gebruik in relatie tot beheer en onderhoud

Multifunctioneel gebruik van buitensportaccommodaties brengt wel uitdaging mee in het beheer en het onderhoud van sportparken. Afstemming tussen het onderhoudsteam en de gebruikers uit het onderwijs, verenigingen of anderszijds is essentieel voor een goed en efficiënt sportparkonderhoud. We zijn er van overtuigd dat we deze afstemming tussen verhuur, beheer en exploitatie op een goede manier kunnen verzorgen.

Stadion Langeleegte

Nadat SV Veendam failliet is verklaard in 2013 is er gezocht naar nieuwe invulling van het voetbalstadion. Bij de invulling is gekeken naar partijen die passen in het leer- en sportconcept. Inmiddels zijn alle verhuurbare ruimtes van het stadion weer in gebruik. Op de begane grond zit Team Sport samen met Judoschool Veendam. De judozaal aan de Schoolstraat is inmiddels gesloopt en bij het stadion is de nieuwe dojo sinds 2020 in gebruik genomen. Kleedruimtes worden verhuurd aan vv Veendam 1894. Op





de eerste verdieping is het inmiddels verbouwde clubhuis van de wielervereniging Stormvogels te vinden samen met 'Studie, Ontwikkeling en Begeleiding de Zandloper'. Op de tweede verdieping is invulling gevonden door het inrichten van een Raadzaal voor de gemeenteraadsvergaderingen in combinatie met deelhuur van dezelfde ruimte aan het Alfa College (Sport & Bewegen). De Maritieme Bar blijft met een horecabestemming geschikt voor bijeenkomsten, vergaderingen en lezingen.

Ambitie

Instandhouding van de bestaande accommodaties, waarbij multifunctioneel gebruik en multisporten bevorderd wordt.

Wat gaan we daar voor doen:

- Bij renovatie en nieuwbouw van accommodaties houden we rekening met multifunctioneel gebruik door verschillende gebruikersgroepen te betrekken bij de plannen en te kiezen voor slimme combinaties qua locatie.
- We zorgen voor een goede samenwerkingsrelatie tussen onderwijs en sport en stimuleren multisportgebruik op het Leer Sportpark.
- We stimuleren om zo veel mogelijk buitensportmogelijkheden te benutten in het reguliere LO programma van het voorgezet onderwijs.
- We zorgen ervoor dat de we bij renovatie en nieuwbouw het ASM gedachtegoed waar mogelijk op een slimme manier integreren.
- We zorgen bij een optimaal gebruik van de sportaccommodaties dat het beheer en onderhoud op een goede manier wordt afgestemd met de gebruikers van de buitensportvoorzieningen.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het realiseren van vier multifunctioneel te gebruiken kleedruimtes op het Leer- en Sportpark voor onderwijs, verenigingen en anders georganiseerde sport.

2.3 Behoud en onderhoud groene sportvelden

In 2020 zal de Green Deal sportvelden van kracht zijn. Deze is erop gericht om te komen tot een sportaccommodatiebeheer zonder gewasbeschermingsmiddelen. De afgelopen jaren zijn er landelijk proeven gedaan. De algemene indruk hierop is dat beheer van sportvelden en golfbanen zonder gewasbeschermingsmiddelen pas mogelijk is wanneer wordt uitgegaan van geïntegreerde gewasbescherming (integrated pest management – IPM) en dat het budget en personele inzet moet worden verhoogd om de kwaliteit te handhaven. Door de ontwikkeling dat sportbonden de normen van de velden willen verhogen, wordt dit versterkt.



Het milieu staat onder druk, problemen met onder andere stikstof, PFAS en infillkorrels van de kunstgrasvelden zorgen er voor dat het handhaven van de kwaliteit steeds complexer en kostbaarder wordt. Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, zijn er diverse maatregelen getroffen. Zoals het toepassen van een opstaande rand tussen veld en omgeving, waterafvoer via een bezinkput en geen SBR rubber meer toepassen.

De oplossingen voor de stikstof- en PFAS problematiek en bijbehorende regelgeving zijn op dit moment nog te onduidelijk om daar maatregelen voor te treffen en/of toe te passen in de praktijk.

Gekeken zal worden naar de mogelijkheden voor implementatie van hybride speelvelden. Hybride speelvelden bestaan uit een mix van natuurgras en 5-8% kunstgras. Het natuurlijke gras vergroeit met de kunstvezels waardoor een solide grasmat ontstaat. Het veld wordt door de gemengde samenstelling langer bespeelbaar en meer slijtvast. Onderhoud technisch zijn beide velden vergelijkbaar wat het hybride speelveld op het gebied van exploitatie interessant maakt.

Ambitie

We behouden kwalitatief voldoende groene sportvelden waarbij het onderhoud gebeurt op basis van de wettelijke eisen.

Wat gaan we daar voor doen:

- de onderhoudswerkzaamheden worden conform de in de “green deal” vastgelegde eisen uitgevoerd.
- we voeren de onderhoudswerkzaamheden zo veel als mogelijk uit binnen de bestaande mensen en middelen.
- Waar bestaande mensen en middelen niet meer toereikend zijn brengen we de afwijking (meerjarig) in kaart.
- Bij vervanging van velden houden we rekening met toekomstige eisen en onderhoudswerkzaamheden

2.4 Privatisering accommodaties buitensport

In de gemeente Veendam zijn kantines en kleedaccommodaties van buitensportaccommodaties geprivatiseerd. Het beheer en onderhoud is daarmee de verantwoordelijkheid van de sportvereniging geworden. In de afgelopen jaren verliep dit prima, omdat de gebouwen in goede staat zijn overgedragen en het met vrijwilligers nog op te vangen was. Inmiddels vragen de accommodaties groter onderhoud. En door stijgende energielasten wordt de vraag naar duurzame investeringen groter. Mede door een teruglopend vrijwilligerskader wordt het voor veel verenigingen met geprivatiseerde accommodaties lastiger om deze aanpassingen en investeringen te kunnen doen. De maatregelen naar aanleiding van de COVID-19 pandemie in 2020 raken de verenigingen financieel gezien nog extra.

In de kadernota accommodatie- en voorzieningenbeleid van de gemeente Veendam uit 2016 wordt aangegeven dat er een uiterste inspanning wordt gedaan om het bestaande voorzieningenniveau in stand te houden. De kern uitgangspunten daarbij zijn:

- Activiteiten vinden zo veel mogelijk onder een dak plaats
- Accommodaties zijn zo veel mogelijk in private handen
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid is belangrijker dan nabijheid
- De omvang van de accommodatie is afgestemd op de aangetoonde behoefte
- Bij de uitvoering zo economisch mogelijk te werk gaan



In het licht van de huidige ontwikkelingen in de sportsector met terugloop van ledenaantallen in de georganiseerde sport, teruglopend vrijwilligerskader en de stijgende energielasten is een onderzoek op zijn plek om te kijken hoe de verenigingen met geprivatiseerde clubgebouwen geholpen kunnen worden om toekomstbestendig te worden en te blijven. Daarbij zou multifunctioneel gebruik van een sportaccommodatie met een bredere functie een denkrichting kunnen zijn. Of de gemeente naast een adviserende rol (ook in het kader van de huidige financiële positie van de gemeente) een faciliterende rol kan hebben is de vraag.

De wil en intentie is er bijvoorbeeld vanuit de verenigingen op Sportpark Wildervank zeker. Ze hebben in 2020 een projectplan bij Toukomst ingediend. Helaas is dit project niet tot de te beoordelen projecten in de eindfase gekomen.

Ambitie

De geprivatiseerde clubgebouwen zijn toekomstbestendig op het gebied van duurzaamheid en multifunctioneel gebruik.

Wat gaan we daar voor doen:

- We stimuleren verenigingen met eigen accommodaties om een energiescan uit te laten voeren. De komende vier jaren kan dit via een provinciale regeling gratis. De energiescan geeft inzicht in het verbruik en duurzaamheidstips.
- We geven verenigingen adviezen en ondersteuning in behoud en verduurzaming van geprivatiseerde accommodaties door mee te denken in subsidiemogelijkheden en het aanwenden van mogelijke fondsen.
- We zorgen voor overzichtelijk informatie betreffende duurzaamheid op het platform Veendam Beweegt.
- We denken met verenigingen mee in de mogelijkheden om in de toekomst multifunctionele en duurzame sportaccommodaties in Veendam en Wildervank te ontwikkelen.

3 Topsport en talentontwikkeling

Jonge sporttalenten kunnen uitgroeien tot de kampioenen van de toekomst. Een van de grootste sporttalenten op dit moment uit onze gemeente is prof-wielrenster Lonneke Uneken. Begonnen bij de Stormvogels, maar inmiddels doorgedrongen tot de internationale wielrentop. Maar ook oud-hockey international Peter Windt en judoka Henk Grol zijn ooit hun sportcarrière begonnen in Veendam.

Het ondersteunen van topsporters zien we niet als een taak van de gemeente. Wel is de gemeente Veendam trots op haar talenten en kampioenen. In de afgelopen jaren zijn de (Nederlands) kampioenen uit de gemeente bij gelegenheid in het zonnetje gezet. Om de (jonge) talenten en kampioenen en de sport in de toekomst een podium te geven en te stimuleren hebben we de ambitie om jaarlijks (bij voldoende kandidaten) gemeentelijke sportverkiezingen te organiseren. Dit is een nadrukkelijke wens vanuit verschillende verenigingen. We zien hier mooie mogelijkheden om sport en cultuur met elkaar te verbinden door de verkiezingen plaats te laten vinden in Theater van vanBeresteijn waarbij onder andere muzikalenten uit Veendam de avond aantrekkelijk kunnen omlijsten.

Vanuit de ASM gedachte, die we eerder hebben toegelicht wordt veelzijdig bewegen voor sporttalenten gestimuleerd. Studies laten zien dat (top)sporters in hun jeugd vaak veel verschillende sporten hebben gedaan en daar hun voordeel uit halen. Door opleidingen aan te bieden aan trainers en vakleerkrachten in Veendam dragen we bij aan de ontwikkeling van sporttalenten.

Talentontwikkeling zien we breder dan het toewerken naar topsportniveau. De combinatie tussen leren en sporten op het Leer- en Sportpark de Langeleegte creëert voor (jonge) talenten een klimaat waar zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Zowel op maatschappelijk als op sportief vlak. Een mooi voorbeeld is de opgebouwde samenwerking met het Alfa College Sport & Bewegen op het Leer- en Sportpark de Langeleegte. De MBO studenten van het Alfa College krijgen sinds 2020 wekelijks in een inspirerende omgeving theorielessen, volgen praktijkstages in de sportomgeving van Veendam en organiseren sportstimuleringsprojecten en -activiteiten voor inwoners in samenwerking met onderwijs en sportverenigingen.

Ambitie

Het (sport)klimaat in Veendam draagt bij aan de optimale talentontwikkeling.

Wat gaan we daar voor doen:

- We werken een plan uit om gemeentelijke sportverkiezingen te organiseren.
- De samenwerking met het Alfa College Sport & Bewegen gaan we verder uitbouwen en structureel voortzetten.
- We organiseren ASM opleidingen voor trainers en vakleerkrachten om veelzijdigheid van bewegen te stimuleren.





4 Sportevenementen

Voor de sport zelf zijn evenementen van onschatbare waarde. Daarnaast hebben evenementen ook een grote maatschappelijke betekenis. Sportevenementen bieden (lokale) deelnemers een podium, toeschouwers vermaak en inspiratie, vrijwilligers een unieke ervaring en lokale bedrijven de gelegenheid om hun betrokkenheid bij de sport te tonen middels sponsoring en ondersteuning. Deze maatschappelijke effecten zijn niet bij ieder evenement een vanzelfsprekendheid en ontstaan niet zomaar.



Het organiseren van (top)sportevenementen met aansprekende randprogramma's op de juiste locaties dragen bij aan de promotie van de gemeente en haar accommodaties. We zijn hierin faciliterend en adviserend richting organisaties. In geringe mate draagt de gemeente financieel bij aan evenementen door evenementensubsidies te verstrekken op basis van de beleidsregels sport. Inwoners staan over het algemeen kritisch-welwillend ten aanzien van overheidssubsidies aan (top)sportevenementen. Niet iedereen heeft iets met sport. Wanneer de maatschappelijke effecten van sportevenementen toenemen neemt ook het draagvlak onder inwoners toe. Deze maatschappelijke effecten kunnen we positief beïnvloeden door organisaties vooraf bewust na te laten denken over:

- de locatie (mogelijke hinder omwonenden voorkomen, meerwaarde voor lokale ondernemers door het centrum juist wel of niet te betrekken);
- verbindingen met bestaand beleid en bestaande organisaties;
- betrekken van lokale partijen/ stakeholders;
- betrekken van niet-sporters;
- relatie leggen met de breedtesport;
- verbindingen met andere terreinen maken om een breder publiek aan te spreken (bijvoorbeeld muziek, theater, sport);
- nadenken over toekomst en continuïteit.

4.1 NK jeugd wielrennen 2021

In juni 2021 vindt het Nederlands Kampioenschap jeugd wielrennen op de weg plaats in Veendam. Het is de eerste keer dat WV Stormvogels Veendam een NK voor de jeugd op de weg mag organiseren. Een jeugd NK trekt veel publiek vanuit heel Nederland, door de verschillende categorieën en de familieleden die met de jonge renners meekomen. Het parcours gaat door het centrum van Veendam, waardoor het ook voor de lokale middenstand een interessant evenement is. Door naast het NK ook breedtesportactiviteiten voor inwoners van verschillende leeftijden te organiseren worden ook Veendamers betrokken en ontstaat er meer draagvlak en betrokkenheid bij het evenement. Voor dergelijke randprogramma's van sportevenementen heeft de provincie naast de gemeente ook subsidiegelden beschikbaar.



4.2 Jaarlijkse evenementen

Naast eenmalige sportevenementen kent de gemeente Veendam een gevarieerde kalender van jaarlijks terugkerende (top)sportevenementen. Waaronder het Internationaal Veendammer Judo Kampioenschap, het internationaal zwemtoernooi, het internationaal badmintontoernooi en de Grote Omloop van de Veenkoloniën. Voor een goede spreiding zowel qua locaties als in tijd blijft een goede afstemming van belang. De gemeente stimuleert deze evenementen door evenementensubsidies te verstrekken en mee te denken met de organisaties.

4.3 Stichting Sportpromotie Veendam

Het organiseren van een nieuw (groot) sportevenement kan voor een lokale vereniging een risico zijn en een uitdaging op onbekend terrein. Voor de financiering is de organisatie afhankelijk van sponsoring en voldoende deelname. Om het voor verenigingen makkelijker te maken om een evenement op te starten kan de Stichting Sportpromotie Veendam ondersteunen en het evenement als hoofdorganisator op zich nemen.

De stichting heeft als doel het organiseren en promoten van sportevenementen in de gemeente Veendam en het voornemen om jaarlijks minimaal één evenement te organiseren in samenwerking met een lokale sportvereniging. Sinds de oprichting in 2007 heeft de stichting diverse grote evenementen georganiseerd waaronder een triatlon in het centrum van Veendam, oefenwedstrijden topbasketbal in de Wildervanckhal en het NK inline skaten rondom het Hertenkamp.

Wanneer er kansen voorbij komen, gaten vallen in de evenementenkalender, belangrijke/aansprekende sporten niet aan bod komen, vragen komen vanuit verenigingen speelt de stichting hierop in.

Ambitie

Door het stimuleren van aansprekende sportevenementen in de gemeente Veendam zetten we de gemeente (sportief) op de kaart en brengen we meer inwoners in beweging.



Wat gaan we daarvoor doen:

- We blijven sportevenementen ondersteunen door evenementensubsidies te verstrekken op basis van de beleidsregels sport.
- We denken met organisaties mee om de maatschappelijke effecten van sportevenementen positief te beïnvloeden.
- Combinatiefunctionarissen organiseren in samenwerking met lokale organisaties en/of verenigingen randprogramma's om (inactieve) inwoners in beweging te krijgen.
- Team Sport is vertegenwoordigd in de Stichting Sportpromotie Veendam en organiseert vanuit deze stichting jaarlijks minimaal één aansprekend sportevenement.

6 Monitoring en evaluatie

Bij beleid hoort monitoring. Zonder inzicht in de voortgang van de uitvoering van het beleid kan geen dynamische beleidsvoering worden ontwikkeld. De huidige samenleving verandert zo snel dat het steeds moeilijker wordt om het voorgenomen beleid vast te stellen voor een langere periode. Om actief in te spelen op de veranderingen hebben we gegevens en resultaten nodig. Via metingen, kentallen en onderzoek wordt voorzien in deze kennis. De uitvoering hiervan vindt plaats door gebruik te maken van cijfers uit de periodieke GGD monitors, overleg met verenigingsbestuurders, het doen van nulmetingen, inhoudelijke toetsing en evaluatie van het sportbeleid, het jaarlijks bijhouden van de ledenontwikkelingen van sportverenigingen en het regelmatig doen van onderzoek naar de wensen van sporters in de gemeentelijke sportaccommodaties.



De vertaling van deze kader stellende sportnota vindt jaarlijks plaats in het jaarplan van Team Sport en het interventieoverzicht Veendam Beweegt.

We informeren de raad over de uitvoering en (voorlopige) resultaten in de Voorjaars- en Najaarsnota's. In 2023 wordt de voortgang van de uitvoering van deze nota besproken in een tussentijdse evaluatie. In 2026 wordt de gehele periode 2021-2026 met de raad geëvalueerd.

Colofon

Uitgave

Gemeente Veendam, Team Sport

Vormgeving

Staal COmmuniceert, Veendam

Bezoekadres

Veendam Beweegt

Langeleegte 16a, Veendam

Postbus 20004

9640 PA Veendam

E-mail veendambeweegt@veendam.nl

Website www.veendambeweegt.nl



